

Rozwiązywanie problemów jako kompetencja/umiejętność przekrojowa

Kompetencje/umiejętności przekrojowe (inaczej transferowalne) to zdolności wykorzystywane w różnych obszarach ludzkiej aktywności. Jedną z tych zdolności jest rozwiązywanie problemów.

W katalogu kompetencji przekrojowych kluczowych dla zatrudnienia przygotowanym przez Partnerów projektu Erasmus+ KeySTART2Work rozwiązywanie problemów rozumiane jest jako:

- zdolność jednostki do angażowania się w procesy poznawcze w celu zrozumienia i rozwiązania sytuacji problemowych, w których metoda rozwiązania nie jest od razu oczywista. (OECD, 2010)
- rozwijanie zdolności analitycznych, aby móc oceniać informacje i sytuacje; rozbijanie ich na element kluczowe; rozważanie różnych dróg do rozwiązania problemu i decydowanie, która jest najodpowiedniejsza. Rozwiązywanie problemów obejmuje dostrzeganie długofalowych konsekwencji rozwiązań oraz badanie, wymyślanie, wdrażanie i ocenianie planu działań zmierzających do rozwiązania problemu (Brewer, 2013). [\[link\]](#)

W klasyfikacji zaproponowanej w dokumencie MEN z 2020 r. pt. Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 rozwiązywanie problemów (połączone z myśleniem krytycznym) to złożona umiejętność przekrojowa. Definiuje się ją jako gotowość do rozpatrywania w przemyślany sposób problemów i przedmiotów, które wchodzą w zakres doświadczenia; znajomość i

umiejętność stosowania logicznych metod rozumowania i dociekania. [\[link\]](#)

Biorąc pod uwagę znaczenie kompetencji/umiejętności przekrojowej, jaką jest rozwiązywanie problemów, dla uczenia się nieformalnego i formalnego, przygotowywania się do wykonywania pracy zawodowej, budowania relacji społecznych czy wzmacniania własnego dobrostanu, zachęcamy do powszechniejszego i systematycznego rozpoznawania poziomu tej kompetencji/umiejętności u uczniów – dzieci i młodych dorosłych.

Zapraszamy do zapoznania się z przykładami narzędzi diagnostycznych pogrupowanych w trzy kategorie:

I. narzędzia kreatywne,

II. narzędzia głębokiego przetwarzania,

III. narzędzia do kreatywnego rozwiązywania problemów.

Twórcze rozwiązywanie problemów jest procesem tworzenia nowego rozwiązania danego problemu. Proces ten cechuje:

- _____
- potrzeba samodzielnego określenia i sprecyzowania celów;
- brak dostępnych informacji lub dysponowanie informacjami nieistotnymi, nieprawdziwymi, wprowadzającymi w błąd;
- brak zasad rozwiązywania problemu, na których można się oprzeć;
- wielość rozwiązań, przy czym żadne z nich nie jest lepsze od innych;
- niepewność czy rozwiązanie się sprawdzi i czy jest najlepsze z możliwych;
- doprowadzenie do poprawy danej sytuacji.

Osiem kroków twórczego rozwiązywania problemów

- _____
- **Krok 2.** Określanie istniejących możliwości rozwiązania problemu (w tym, skonstruowanie schematu możliwych rozwiązań).
- **Krok 3.** Uściślanie (w tym, szukanie nowych punktów widzenia).
- **Krok 4.** Udoskonalanie pomysłów (w tym, zapobieganie problemom).
- **Krok 5.** Podejmowanie działań (w tym, przerzucanie mostów między starym a nowym).
- **Krok 6.** Uruchamianie różnych sposobów myślenia (w tym, myślenie kategoriami wielkości).
- **Krok 7.** Ponowne rozważanie własnych celów (w tym, dążenie do idealnego rozwiązania).
- **Krok 8.** Właściwe rozumienie problemu (w tym, uczenie się ze zdobywanych doświadczeń).